

BRICS DIŞIŞLERİ BAKANLARI RİO DE JANEİRİO TOPLANTISI

Seyda Nur OSMANLI

Misafir Araştırmacı

28-29 Nisan 2025 tarihlerinde Brezilyanın Rio de Janeiro kentinde BRICS Dışışleri Bakanları Toplantısı gerçekleŐmiŐtir. Dışışleri Bakanları, 6-7 Temmuz tarihlerinde gerçekleŐecek olan BRICS Liderler Zirvesi öncesinde zirve gündemini belirlemek için bir araya gelmiŐtir. Ocak 2025 tarihinde tam ye olduğu açıklanan Endonezya, ilk kez söz konusu toplantıya resmi ye statüsü ile katılmıŐtır. 2023 BRICS Zirvesinde tam üyeliğe davet edilen ancak BRICS tam üyeliğini henüz onaylamayan Suudi Arabistan ise toplantıya dışışleri bakan yardımcılığı düzeyinde katılım göstermeyi tercih etmiŐtir. Bu durum, Kazanda gerçekleŐen Liderler Zirvesine de Dışışleri Bakanı düzeyinde katılan ve İkinici Trump Döneminde güçlü ilişkiler kuran Riyad yönetiminin BRICS yeliğine ihtiyatlı yaklaştığını göstermektedir. Öte yandan İnan Dışışleri Bakanı Araghchi ise, İnan Cumhurbaşkanı PezeŐkiyan ile Bak ziyaretinde olması nedeniyle toplantıya dışışleri bakan yardımcılığı düzeyinde katılmıŐtır.[1]

BRICS Dışışleri Bakanları Toplantısı, ABD BaŐkanı Trumpın korumacı ticaret politikalarını baŐlattıĐı, özellikle ine karşı yüksek gümrük kısıtlamaları getirdiği ve Rusya-Ukrayna arasında arabuluculuk giriŐimlerine çabaladığı bir dönemde gerçekleŐmiŐtir. Bu nedenle, kendisini; çok taraflılık, küresel yönetişimin iyileştirilmesi ve Küresel Güneyde daha fazla iŐ birliği gibi amaçlarla tanımlayan BRICS lkeleri tarafından engelsiz ve çok taraflı ticaret politikalarının önemi, dış ticaretteki tek taraflı önlemlerin reddedilmesi BRICS Dışışleri Bakanları Toplantısında sıklıkla ifade edilmiŐtir. Kasım ayında BM COP30 İklım Konferansına ev sahipliği yapacak olan ve iklim deĐiŐikliĐinden en fazla etkilenen ülkelerden olan Brezilya, iklim deĐiŐikliĐi sorununu gündeme getirmiŐtir.

BRICSin alternatif finans araçları, doların hakimiyetine karşı ulusal para birimlerinin yaygınlaŐtırılması gibi hedefleri ve çeŐitli kurumsal giriŐimleri bulunmakta ve son dönemdeki BRICS zirve gündemlerinin önemli bir bölümünü bu konular oluŐturmaktadır. ABD BaŐkanı Trump, BRICS lkelerinin doları devre dıŐı bırakacak olan ortak para birimi oluŐturmasına karşı çıkmıŐ ve oluŐturulması halinde BRICS ülkelerine %100 ek gümrük tarifeleri uygulanacağını belirtmiŐtir. Rusya Dışışleri Bakanı Lavrov toplantıda, ortak para birimi için henüz erken olduğunu ancak ulusal para birimlerinin kullanımını arttırmayı hedeflediklerinden söz etmiŐtir.[2] Brezilyalı Bykel Mauricio Lyrio, çok taraflı ticaret hakkında bir deklarasyon üzerinde çalıŐıldıĐını ifade etmiŐ olsa da, BRICS Dışışleri Bakanları Toplantısı, ortak bir deklarasyon yayınlanmadan sona ermiŐtir.[3]

Çinin, ABDnin yüksek gümrük vergileri ve anti dumping uygulamaları ile karşı karşıya olduğu dönemde Çin Dışişleri Bakanı Wang toplantıda; sıklıkla çok taraflılık, şeffaf ve adil ticaret sistemi gibi çağrılarda bulunmuştur. Çin Dışişleri Bakanı Wang, BRICS toplantısında dört öneride bulunmuştur. Söz konusu öneriler; her türlü korumacılığa karşı çok taraflı ticaret kurallarının güvence altına alınması, Küresel Güneyin daha fazla temsil edilerek küresel finansal yönetişimi güçlendirilmesi, ortak ancak farklılaştırılmış sorumluluklar ve ilgili yetenekler ilkesi doğrultusunda Paris Anlaşmasının uygulanmasını desteklemek başta olmak üzere yeşil dönüşümün gerçekleştirilmesi, yapay zekanın küresel yönetimini iyileştirmek gibi dijital fırsatları paylaşmak olarak sıralanmıştır.[4] 30 Nisan 2025 tarihinde ise BRICS Ulusal Güvenlik Danışmanları ve Ulusal Güvenlik Yüksek Temsilcileri toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya katılan Çin Dışişleri Bakanı Wang; terörizm, siberuzayda siyasallaşma, militarizasyona dikkat çekmiş ve güvenli ve kontrol edilebilir yapay zekanın geliştirilmesi gerektiğini ileri sürmüştür.[5]

Sonuç olarak, ABDnin korumacı ticaret politikalarının pek çok ülkede endişe yarattığını, Çinin engelsiz ticaret, çok taraflılık söylemleri ile BRICS gibi oluşumlar sayesinde uluslararası platformlarda çok taraflılık, küresel yönetim gibi söylemlerle çok taraflılığı öne çıkaran bir aktör olarak karşımıza çıktığını ileri sürmek mümkündür. Öte yandan BRICS ülkelerinin Rusyanın Ukrayna Savaşındaki tutumunu kınamaktan kaçındığı, Trumpın baskıcı politikalarını arttırma ihtimali bulunan ortak para birimi gibi konulara temkinli yaklaştığını ve artan üyeler ve toplantıda verilen mesajlarla çok taraflılık ve küresel yönetişimin iyileştirilmesi gibi ortak mesajlar verdiğini belirtmek mümkündür.

[1] Iran International English, X, https://x.com/IranIntl_En/status/1917248758263284110

[2] Calls for 'Diplomacy,' 'Cooperation' at BRICS Summit, *France24*, 28 Nisan 2025, <https://www.france24.com/en/live-news/20250428-brics-ministers-meet-in-brazil-over-trump-trade-policies>

[3] BRICS Toplantısında Gündem Trump: "Bakanlar Hazırlık Yapıyor", *NTV*, 28 Nisan 2025, <https://www.ntv.com.tr/dunya/brics-toplantisinda-gundem-trump-bakanlar-hazirlik-yapiyor,QF1X7AiwfEmRaTwLHF-ZFg#>

[4] Wang Yi: Uphold BRICS Unity and Cooperation, Reform and Improve Global Governance, *Ministry of Foreign Affairs The Peoples Republic of China*, 29 Nisan 2025, https://www.mfa.gov.cn/mfa_eng/wjbzhd/202504/t20250429_11609218.html

[5] Wang Yi on BRICS Cooperation on Counter-Terrorism and Cybersecurity, *Ministry of Foreign Affairs The Peoples Republic of China*, 1 Mayıs 2025, https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjbzhd/202505/t20250504_11615432.html

Yazar Hakkında :

Seyda Nur OSMANLI, 2015 yılında Gazi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun olmuştur. 2021 yılında, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler bölümünde "Kuşak ve Yol Girişimi: Cibuti ve Pakistan Örnekleri" başlıklı teziyle Yüksek Lisans derecesini almıştır. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uluslararası İlişkiler bölümünde Doktora Adayıdır. Çin dış politikası, Çin-ABD ilişkileri, Türkiye-Çin ilişkileri hakkında çalışmalarını sürdürmektedir.

Atıfta bulunmak için: OSMANLI, Seyda Nur. 2026. "BRICS DIŞIŞLERİ BAKANLARI RİO DE JANERİO TOPLANTISI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2025 / 47. Mayıs 22. Erişim Haziran 10, 2026. <https://avim.org.tr/tr/Yorum/BRICS-DISISLERI-BAKANLARI-RIO-DE-JANERIO-TOPLANTISI>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır